

EBA (Eğitim Bilişim Ağı) (<https://www.eba.gov.tr>)

Eğitimin geleceğe açılan kapısı olan EBA, Milli Eğitim Bakanlığının Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen çevrimiçi bir sosyal eğitim platformudur. "www.eba.gov.tr" internet adresinden tüm öğrencilerimizin sisteme giriş yaparak içindeki içeriklere ücretsiz ulaşabilir.

BİLGİ GİZLİLİĞİ VE GÜVENLİĞİ

Bilgisayarımızdaki veriler birçok şekilde zarar görebilmektedir.

BİLGİ GÜVENLİĞİNİ NELER TEHDİT EDER?

- Bilgilerin yazılması, okunması veya taşınması esnasında bozulmalar.
- Fiziksel zararlar.
- Yok edilme.
- İstenmeyen kişilerin erişebilmesi. (Hack)
- Kaybolma.
- Silinme.

Bilgi güvenliği denildiğinde 3 temel unsurdan belirlenmiştir.

1. **Bütünlük**
2. **Erişilebilirlik**
3. **Gizlilik**

VERİ ŞİFRELEME: En eski bilgi gizleme yöntemlerinden biri "**Sezar Şifresi**" olarak bilinen harf kaydırma yöntemidir.

Sezar şifresi

A	B	C	Ç	D	E	F	G	Ğ	H	I	İ	J	K
V	Y	Z	A	B	C	Ç	D	E	F	G	Ğ	H	I

L	M	N	O	Ö	P	R	S	Ş	T	U	Ü	V	Y	Z
İ	J	K	L	M	N	O	Ö	P	R	S	Ş	T	U	Ü

Örnekteki tabloda ilk harf sırası normal alfabenin harf sıralaması, ikinci harf sırası ise üç sıra harf kaydırarak elde edilen harf sıralamasıdır.

İnternet'te kullandığımız sitelerde güvenli bir şekilde bağlantı kurduğumuzu anlamamızın yollarından biri adres çubuğuna bakmaktır. Eğer **HTTPS** ile başlayan bir adres ise bu bağlantı güvenlik sertifikası kullanıyor demektir.

Virüsleri Nasıl Fark Ederiz ve Virüslerden Nasıl Korunuruz?

bilgisayarınıza zararlı yazılım BULAŞMIŞ OLABİLİR!

- 1 Sistem yavaşlarsa
- 2 Bilgiler kayboluyorsa
- 3 İstenmeyen programlar, internet sayfaları açılıyorsa
- 4 Bilgisayar verdiğiniz komutları yerine getirmiyorsa
- 5 Bilgisayar isteğiniz dışında işlem yapıyorsa
- 6 Bazı dosyalar açılmıyorsa

Zararlı yazılımlardan korunmak ve zarar en aza indirmek için

- 1 Güvenlik duvarı kullanın.
- 2 Önemli bilgilerinizi yedekleyin.
- 3 İşletim sistemlerini güncelleyin. Bazı işletim sistemleri daha güvenlidir UNUTMAYIN.
- 4 Virüs/yazılım koruma programları kullanın, programları güncelleyin.
- 5 Emin olmadığınız elektronik posta eklerini açmayın.
- 6 Güvenilir olmayan sitelerden program/müzik/oyun indirmeyin.
- 7 Tarayıcının güvenlik ayarlarını üst düzeyde tutun.
- 8 Aynı anda birden fazla antivirüs programı kurmayın.
- 9 Bulaşmış virüsü temizleyemiyorsanız başka antivirüs yazılımlarını deneyin veya işletim sistemini biçimlendirin.

BİLGİSAYAR AĞLARI

- İki ya da daha fazla bilgisayarın bilgi paylaşımı veya iletişimi için bağlanmasıyla oluşan yapıya **bilgisayar ağı** denir.
- Bilgisayar ağları **okul, hastane, banka** gibi yerlerde kullanılır.
- Bilgisayar ağlarında **müzik-resim-video** gibi farklı türlerde dosyaları paylaşabiliriz.
- İki tür bilgisayar ağı vardır. Bunlar;

1) **Yerel Alan Ağı (LAN)** 2) **Geniş Alan Ağı (WAN)**

- Birbirine yakın mesafedeki; aynı binada veya aynı oda içerisinde bulunan bilgisayarların bağlanmasıyla oluşturulan ağlara **yerel alan ağı (LAN)** denir.
- Birden fazla bilgisayarın ya da cihazın birbirine bağlanmasını ya da iletişim kurmasını sağlayan fiziksel veya mantıksal büyük ağlara **geniş alan ağı (WAN)** denir.
- Bir bilgisayarın ağ üzerindeki diğer araçlarla veri alışverişini sağlayan iç donanım birimine **ağ kartı** denir.
- Bilgisayar ağlarının görevi iki ya da daha fazla bilgisayarın **iletişim kurmasını veya bilgi paylaşımını yapmasını** sağlamaktır.

3- Bir bilgisayar ağında aşağıdaki bileşenler bulunmalıdır:

1. Ağ kartı
 2. Ağ kablosu
 3. Switch
 4. Modem
 5. Ağ yazıcısı
- Bilgisayar ağlarında tek bir **ağ yazıcısı** kurarak maliyeti azaltabiliriz. Böylece pek çok bilgisayarın bulunduğu bir bilgisayar ağında tek bir bilgisayardan çıktı alabiliriz.

Arama Motorları

İnternette belirli anahtar kelimeler ya da belirli belgeleri kullanarak arama yaptığımızda bize ilgili sonuçlar sunmaya çalışan **internet sayfaları ya da web siteleridir**. Google (www.google.com.tr) günümüzde arama motorları arasında sık kullanılan arama motorudur. Google gibi birçok arama motoru vardır.

Arama motorları, aramalarınızı özelleştirmenizi de sağlar. **Görsel, harita, video, kitap, haber** gibi içeriklerle aramamızı filtreleyebiliriz. Bu kategoriler arama sonuçlarımızı sınırlandırarak gereksiz bilgilere ulaşmamızı engeller.

DOĞRU VERİYE NASIL ULAŞIYORUM?

- Bir kaynaktaki bilgiyi başka bir kaynaktan teyit ediyorum.
- Güvenilir arama motorlarını kullanıyorum.
- Bilgilerin güncel olmasına dikkat ediyorum.
- Wiki adı verilen kaynakların herkesin bilgi girmesine olanak verdiğini biliyorum, bu nedenle bilginin %100 doğru olmayabileceğini unutuyorum.

DOĞRU VERİYE NASIL ULAŞIYORUM?

- Resmi siteler en güvenilir sitelerdir. Gov uzantılıdır.
- Com uzantılı siteler ticari sitelerdir, yanlış bilgi içerebilir.
- Org uzantılı siteler kâr amacı olmayan kuruluşlara aittir ama bilgilerin başka kaynaktan teyidi önerilir.

Arama sayfasının sonucunda ki bilginin güvenirligi; **Uzantısına:** "**gov**" uzantılı siteler devlet sitesi olduğundan en güvenilir sitelerdir.

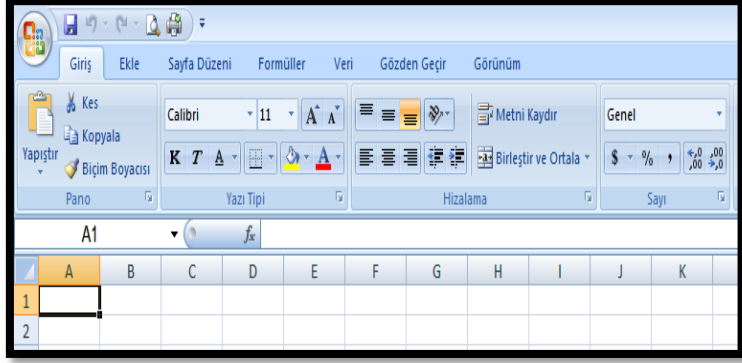
Güncelleme Tarihi: İnternet sitesinin güncelleme tarihine bakılarak bilginin ne kadar eski ya da yeni olduğunu anlayabiliriz.

TABLOLAMA PROGRAMLARI

Kısaca tablolama programları; kolay şekilde, formüllerle ve grafiklerle hesap yapma programlarıdır.

Tablolama programı ile, verilerle ilgili grafikler çizebilir, kolay ve hızlı bir şekilde raporlar, özetler hazırlayabilir, istenilen verilere ulaşabilir, sıralayabilir, verileri sorgulayabilirsiniz. Tablolama programları, her türlü veriyi özellikle de sayısal verileri tablolar hâlinde tutarak istenildiği zaman bu verilerle ihtiyaç duyulan tüm hesaplamaları ve analizleri yapma imkânı sunan bir uygulama programıdır. En çok kullanılan tablolama programları; **Google E-tablolar, Microsoft Excel, LibreOffice, OpenOffice**'tir.

Tablolama programlarından en yaygın kullanılan **Microsoft EXCEL**'i tanyalım.

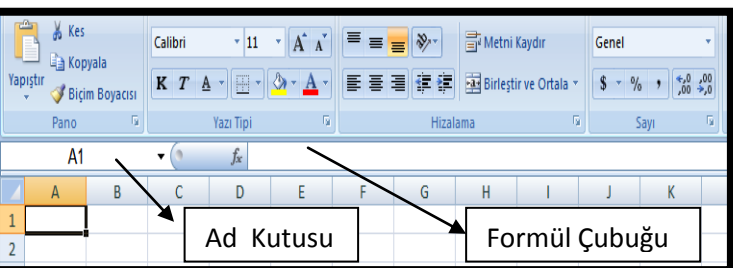
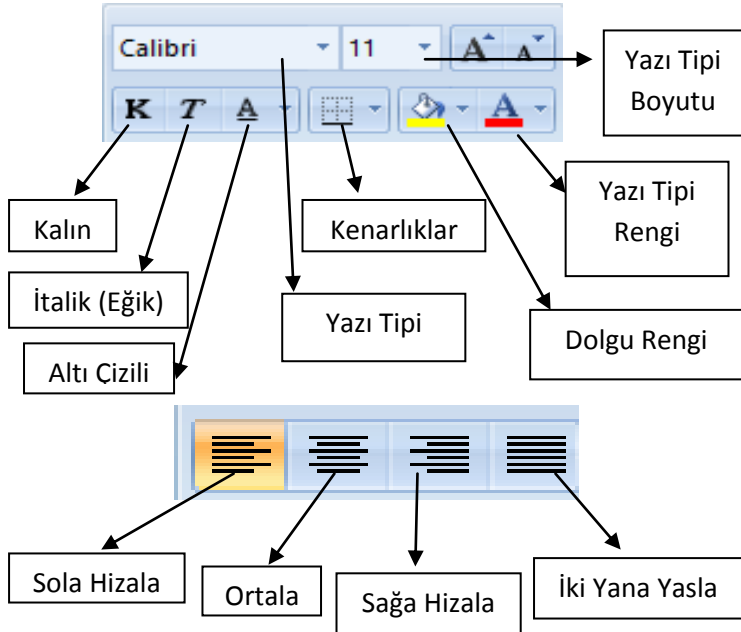

Her türlü tablolama, grafik ve hesaplama işlemlerinin yapılabileceği çok fonksiyonlu bir programdır.

Sütun = A,B,C... gibi harflerin oluşturduğu her bir dikey bölüme **sütun** denir.

Satır = 1,2,3... gibi sadece sayıların oluşturduğu her bir yatay bölüme **satır** denir.

Hücre = Satır ve Sütunların kesiştiği kutucuklara denir. Hücreler adlandırılırken **önce sütun sonra satır ismi** ile adlandırılırlar. Örneğin **A12, B4, C25** ...gibi.

Tablolama Programlarında 4 işlem;

TOPLAMA	+
ÇIKARMA	-
ÇARPMA	*
BÖLME	/

Tabloda görüldüğü gibi toplama için (+), çıkarma için (-), çarpma için (*), bölme için (/) işareti kullanılır.

Her işlemde formüllerin başına **mutlaka eşittir(=) işareti** konulur.

Eğer "=" unutulursa formülünüz doğru bile olsa sonucu göstermez.

Başında eşittir olmayan hiçbir **formül doğru kabul edilmez.**

1. İlk önce hesaplanacak hücre seçilir.
2. "=" işareti ile formüle başlanır.
3. "=" işaretinden sonra formül yazılır. Eğer formül karmaşık ise **parantezlere dikkat edilir.**

	A	B
1	1. sayı	50
2	2. sayı	5
3	Toplama	=B1+B2
4	Toplama	=TOPLA(B1:B2)

Toplama işlemi;

Öncelikle hücre seçilerek = işareti ile başlanır.

=1.sayının yazılı olduğu hücre adı + 2. Sayının yazılı olduğu hücre adı **=B1+B2 ya da =TOPLA(B1:B2) gibi.**

Çıkarma işlemi;

Öncelikle hücre seçilerek = işareti ile başlanır.

= 1.Sayının yazılı olduğu hücre adı - 2.Sayının yazılı olduğu hücre adı **=B1-B2**

Çarpma işlemi;

Öncelikle hücre seçilerek = işareti ile başlanır.

=1.sayının yazılı olduğu hücre adı * 2. Sayının yazılı olduğu hücre adı **=B1*B2 YA DA =ÇARPIM(B1:B2)**

Bölme işlemi;

Öncelikle hücre seçilerek = işareti ile başlanır.

=1.sayının yazılı olduğu hücre adı / 2. Sayının yazılı olduğu hücre adı **=B1/B2**

Ortalama işlemi;

Öncelikle hücre seçilerek = işareti ile başlanır.

=(B1+B2)/2 işlem önceliği olduğu için toplam parantez içine alınır. Ya da **=ORTALAMA(B1:B2)**

Not: Hazır formüller (TOPLA, ÇARPIM, ORTALAMA gibi) kullanırken sıralı sistem var ise hücreler arasında ":" , Sıralı olmayan bir sistem var ise hücreler arasında ";" konulur.

Tablolama Programlarında Grafik Oluşturma

Grafik oluşturmak için en az 2 veri aralığı seçilir. Bu veriler yan yana olmayan farklı sütun ve satırlarda ise klavyeden "CTRL" tuşuna basılarak seçilir.

Veriler seçildikten sonra **Ekle** menüsünden **grafikler** bölümünden istenilen grafik türü seçilir.